

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Nr. 13080/3579/III-5/2018

din 01 februarie 2019

Către,

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

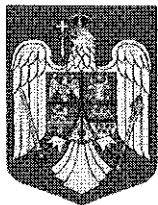
În conformitate cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă,
formulez prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În practica judiciară s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar
cu privire la următoarea problemă de drept:

*„Admisibilitatea căii de atac a recursului împotriva hotărârilor prin care
au fost soluționate cereri de revizuire întemeiate pe dispozițiile art. 509 alin. (1)
pct. 8 din Codul de procedură civilă”.*

8

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

I. Într-o **opinie majoritară**, se consideră că dispozițiile art. 513 alin. (6) teza I din Codul de procedură civilă care prevăd că dacă revizuirea s-a cerut pentru hotărâri potrivnice, calea de atac este recursul, au valoare de excepție și trebuie raportate și interpretate coroborat cu cele ale art. 513 alin. (5) Cod procedură civilă, potrivit cărora, hotărârea dată asupra revizuirii este supusă căilor de atac prevăzute de lege pentru hotărârea revizuită.

Astfel, ipoteza reglementată de alin. (6) are în vedere exclusiv situația în care hotărârea supusă revizuirii este ea însăși susceptibilă de a fi atacată.

Astfel spus, legiuitorul a menționat prin acest text – art. 513 alin. (6) – calea de atac a recursului cu semnificația suprimării căii de atac a apelului pentru ipotezele în care această cale de atac s-ar putea exercita anterior recursului, iar nu pe aceea a instituirii unei noi căi de atac, în situația în care aceasta nu ar fi prevăzută, ceea ce ar contraveni principiului legalității și unicității căii de atac și ar crea, contrar intenției legiuitorului, un nou grad de jurisdicție.

Deci alineatul 6 trebuie interpretat prin corelare cu alineatul 5, astfel încât *recursul este admisibil numai dacă hotărârea atacată cu revizuire este ea însăși susceptibilă de a fi atacată.*

II. Într-o altă **orientare minoritară**, s-a considerat că art. 513 alin. (5) Cod procedură civilă instituie regula aplicabilă căilor de atac formulate împotriva hotărârilor pronunțate în soluționarea unei cereri de revizuire, aceea că

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

hotărârile care soluționează cererea de revizuire sunt supuse acelorași căi de atac ca și hotărârea atacată.

De la regula prevăzută de art. 513 alin. (5) Cod procedură civilă există o singură excepție, reglementată de alin. (6), în ipoteza revizuirii întemeiată pe contrarietate de hotărâri, caz în care este deschisă numai calea de atac a recursului, fiind suprimat apelul.

Deoarece instituie regula după care sunt formulate căile de atac împotriva hotărârilor care soluționează celelalte cazuri, limitativ prevăzute de legislația în materie de revizuire, prevederile art. 513 alin. (5) Cod procedură civilă au caracter de normă generală, pe când art. 513 alin. (6) Cod procedură civilă, întrucât derogă de la regulă, are caracter de normă specială, ceea ce impune o interpretare restrictivă a acestuia.

De aceea, trebuie evitată coroborarea celor două texte legale, întrucât interpretarea normei speciale prin raportare la norma generală ar aduce atingere principiului „*specialia generalibus derogant, generalia specialibus non derogant*”, anulându-i caracterul derogatoriu, și s-ar îndepărta de la scopul urmărit de legiuitor, de a lăsa deschisă calea recursului împotriva tuturor hotărârilor care soluționează o cerere de revizuire intervenită pe contrarietate de hotărâri, indiferent dacă hotărârile contrare sunt pronunțate în apel sau recurs.

Astfel, calea de atac a recursului este prevăzută de lege, fiind menționată expres în art. 513 alin. (6) Cod procedură civilă, *recursul este admisibil*.

10

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

*

*

*

Apreciez ca fiind în spiritul și litera legii prima orientare jurisprudențială.

Noul Cod de procedură civilă promovează, la fel ca și Codul de procedură civilă din 1865, regula potrivit căreia hotărârea pronunțată asupra cererii de revizuire poate fi atacată prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege pentru hotărârea revizuită. Și în această materie se aplică principiul conform căruia accesoriul urmează soarta principalului.

Când există deschisă calea de atac a apelului sau recursului împotriva hotărârii, va putea fi atacată în mod corespunzător, prin aceleași căi de atac, și hotărârea pronunțată în revizuire.

Dacă însă revizuirea s-a cerut pentru **hotărâri potrivnice**, calea de atac este doar recursul.

S-ar părea că recursul este admisibil în toate situațiile. Totuși, doctrina și jurisprudența ce s-au dezvoltat sub imperiul dispozițiilor vechiului cod s-au pronunțat în sensul că, și în cazul contrarietății de hotărâri, recursul este admisibil numai dacă hotărârea ce a fost atacată cu revizuire este susceptibilă de apel sau recurs.

11

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Așadar, dacă o curte de apel soluționează o cerere de revizuire a unei hotărâri date de tribunal în apel, hotărârea dată în revizuire va putea fi atacată cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție, dacă este vorba de o cauză dintre cele prevăzute de art. 483 alin. (1) Cod procedură civilă.

Dacă Înalta Curte de Casație și Justiție judecă o cerere de revizuire împotriva unei hotărâri date de o curte de apel (în primă instanță sau ca instanță de apel), hotărârea dată de instanța supremă în revizuire va fi supusă recursului, iar acesta, conform art. 513 alin. (6) Noul Cod de procedură civilă, se va soluționa de Completul de 5 judecători.

În schimb, dacă Înalta Curte de Casație și Justiție va judeca o cerere de revizuire împotriva unei hotărâri pronunțate de o curte de apel în recurs sau împotriva unei hotărâri pronunțate în recurs de ea însăși, hotărârea dată în revizuire nu va fi supusă recursului¹.

Conform art. 513 alin. (5) Cod procedură civilă „hotărârea asupra revizuirii este supusă căilor de atac prevăzute de lege pentru hotărârea revizuită”.

Alineatul 6 din același articol prevede că: „dacă revizuirea s-a cerut pentru hotărâri potrivnice, calea de atac este recursul; în cazul în care instanța de revizuire este

---

¹ A se vedea T.C. Briciu, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), Noul Cod, vol. I, 2013, p. 1197: „(...) și în cazul contrarietății de hotărâri, recursul este admisibil numai dacă a doua hotărâre ce a fost atacată cu revizuire este susceptibilă de apel sau recurs”. În același sens, M. Tăbărcă, Drept procesual civil, vol. III, 2014, p. 317; Gh. Durac, Drept procesual civil. Principii și instituții fundamentale. Procedura contencioasă, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 493; „Noul Cod de procedură civilă – comentariu pe articole”, vol. I, art. 1 – 526, autori: Gabriel Boroș, Octavia Spineanu Matei, Andreia Constanda, Carmen Negrilă, Veronica Dănăilă, Delia Narcisa Teohari, Gabriela Răducan, Dumitru Marcel Gavriș, Flavius George Păncescu și Marius Eftimie, editura Hamangiu, 2013.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Înalta Curte de Casație și Justiție, recursul este de competența Completului de 5 judecători”.

Aceste din urmă dispoziții, cu valoare de excepție, trebuie însă raportate și interpretate coroborat cu cele ale art. 513 alin. (5) din Codul de procedură civilă care instituie regula generală în această materie.

Din interpretarea logică, teleologică și sistematică a acestor două norme procedurale, în acord cu spiritul Noului Cod de procedură civilă și cu principiile care îl guvernează, astfel cum reiese din „Expunerea de motive” ce a stat la baza elaborării acestuia, rezultă că ipoteza reglementată de alin. (6) are în vedere exclusiv situația în care hotărârea supusă revizuirii este ea însăși susceptibilă de a fi atacată.

În noua reglementare, căile de atac ce ar putea fi exercitate împotriva unei hotărâri date în revizuire, sunt, după caz, fie apelul și recursul, fie numai apelul, fie numai recursul.

Având în vedere și principiul celerității soluționării cauzelor, stabilit expres de legiuitor, în strânsă legătură cu necesitatea eficacității administrării actului de justiție, împrejurarea că, în alin. (6), legiuitorul a menționat calea de atac a recursului, are semnificația suprimării căii de atac a apelului (pentru ipotezele în care această cale de atac s-ar exercita anterior recursului), iar nu pe aceea a instituirii unei noi căi de atac, aceasta și în considerarea faptului că, în cazul contrarietății de hotărâri, atunci când se confirmă, nu mai sunt necesare alte dezbateri, opțiunea fiind una singură – anularea celei din urmă hotărâri,

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

respectiv, trimiterea spre rejudecare atunci când s-a încălcat efectul pozitiv al autorității de lucru judecat². Doar în cazul celorlalte motive de revizuire dintre cele prevăzute de art. 509 alin. (1) Cod procedură civilă, admiterea cererii de revizuire presupune reluarea judecării, în primă instanță, în apel, în recurs.

Recunoașterea unor căi de atac, în alte situații decât cele prevăzute de legea procesuală, constituie o încălcare a principiului legalității, consacrat expres de dispozițiile art. 7 și art. 457 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și a principiului constituțional al egalității, în fața legilor și a autorităților și, din acest motiv, apare ca o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Cu alte cuvinte, nu se poate crea, contrar intenției legiuitorului, pe cale de interpretare, un nou grad de jurisdicție.

Atunci când legiuitorul a dorit o derogare în ceea ce privește calea de atac exercitată împotriva unei hotărâri definitive, a prevăzut aceasta în mod expres.

În acest sens, au fost edictate dispozițiile art. 406 alin. (6) Cod procedură civilă care prevăd posibilitatea atacării cu recurs a hotărârii prin care se constată renunțarea la judecată, hotărâre care poate să aparțină chiar unei instanțe de recurs.

---

² Această din urmă teză a fost introdusă în dispozițiile art. 513 alin. (4) Cod procedură penală prin Legea nr. 310/2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 1074 din 18.12.2018.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Doar atunci când revizuirea are loc în fața unei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție, legea prevede că hotărârea este definitivă, neputându-se exercita recursul.

Conform dispozițiilor art. 421 alin. (2) Cod procedură civilă, „hotărârea care constată perimarea este supusă recursului, la instanța superioară, în termen de 5 zile de la pronunțare. Când perimarea se constată de o secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție, recursul se judecă de Completul de 5 judecători”.

Cum printre cererile supuse perimării prevăzute de art. 416 alin. (1) Cod procedură civilă se numără și cererile de recurs, rezultă, așadar, că și împotriva hotărârii prin care s-a constatat perimarea recursului se poate declara calea de atac a recursului.

Urmare a Deciziei nr. 321/2017 a Curții Constituționale³, instanțele judecătorești au devenit competente să soluționeze recursul formulat împotriva hotărârii judecătorești pronunțate în ultimul grad de jurisdicție prin care a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate.

În sfârșit, pentru interpretarea art. 513 alin. (6) Cod procedură civilă în sensul inadmisibilității recursului se poate folosi și un argument de tehnică legislativă.

³ Publicată în Monitorul Oficial nr. 580/2017.

15

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Doar în situația în care acest articol ar fi fost redactat sub forma „dacă revizuirea s-a cerut pentru hotărâri potrivnice, calea de atac este, **în toate cazurile, recursul**”, ar fi fost corectă interpretarea conform căreia este admisibil recursul și în situația în care hotărârea supusă revizuirii nu este susceptibilă de a fi atacată.

Cum însă formularea textului art. 513 alin. (6) Cod procedură civilă nu conține sintagma „**în toate cazurile**”, o astfel de interpretare nu poate fi primită⁴.

În concluzie, în interpretarea art. 513 alin. (6) din Codul de procedură civilă, este inadmisibil recursul formulat împotriva unei hotărâri care a vizat revizuirea, în temeiul dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 8 Cod procedură civilă, a unei hotărâri nesusceptibile de a fi recurată.

*

*

*

⁴ Cu titlu de exemplu, pot fi menționate prevederile art. 244¹ din vechiul Cod de procedură civilă introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, conform căruia „*asupra suspendării judecării procesului instanța, **în toate cazurile, se va pronunța prin încheiere, care poate fi atacată cu recurs, în mod separat***”.

Datorită mențiunii exprese „*în toate cazurile*” au putut fi atacate cu recurs și acele încheieri prin care s-a dispus asupra suspendării judecării, chiar dacă hotărârea care urma a se pronunța în cauză nu era susceptibilă de apel sau recurs.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Pentru aceste motive, în temeiul dispozițiilor art. 517 din Codul de procedură civilă, solicit admiterea prezentului recurs în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii.
